

**Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Perhekoti.
Dnro 16/2017, annettu 17.11.2017**

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä: X Oy, valtakirjalla A

Vireille: 11.10.2017

Oikaisuvaatimuksen kohde:

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen päätös dnro LSAVI/370/04.07.02/2017, joka on annettu 30.8.2017.

X Oy on 16.8.2017 hakenut aluehallintovirastolta lupaa teettää työaikalain (605/1996) 14 §:n mukaisista poikkeuksellista työaikaa perhekodissa yhdellä työntekijällä.

Kysymyksessä on 7-paikkainen perhekoti, jossa asuu lastensuojelun asiakkaita. Perhekodissa työskentelevät perhekodin vanhemmat, sosionomi ja tuntityöntekijä. Perhekodin vanhemmat ovat yrittäjiä. Kaksi työntekijää työskentelee vaihtelevasti aamu-, ilta- ja yöaikaan. Työtä tehdään säännömukaisesti ja aktiivisesti päiväaikaan klo 9.30/12 – 17/ 22, jolloin toisella työntekijällä on mahdollisuus lepotaukojen pitämiseen.

Perhekodissa pyritään kodinomaisuuteen. Työntekijöiden mahdollisimman vähäinen vaihtuvuus lisää perhekotiin sijoitettujen lasten ja nuorten turvallisuuden tuntua. Pitkä viikkolepo taas antaa perhekodin vanhemmille mahdollisuuden lepoon joka toinen viikko. Työntekijöiden työvuoro muodostuu joka toinen viikko 40 tunnin mittaiseksi. Työntekijälle on varattu oma tila, jossa on sänky ja wc. Työntekijä saa nukkua asukkaiden nukkuessa klo 22 - 07.

Kahden viikon työvuorolistan mukaan työtä teetetäisiin seuraavasti:

Viikko 1

Maanantai	6 tuntia
Tiistai	24 tuntia
Keskiviikko	10 tuntia
Torstai – sunnuntai	vapaa

Viikko 2

Maanantai	8 tuntia
Tiistai	7 tuntia
Keskiviikko	7 tuntia
Torstai	7 tuntia
Perjantai	8 tuntia
Lauantai – sunnuntai	vapaa

Maanantain ja keskiviikon pitkä työvuoro 40 tuntia toteutuisi joka toinen viikko. Tehollista työaikaa olisi klo 7 - 10, klo 13 - 18 ja klo 18 - 22. Työntekijällä olisi mahdollisuus lepoon klo 10 – 13 ja klo 22 - 07 on mahdollista nukkua. Työn tasoittumisjakso on kuusi viikkoa, jonka kuluessa säännöllinen työaika tasoittuu työehtosopimuksen mukaiseen 233 tunnin enimmäismäärään. Työajan tasoittuminen järjestyy työnantajan mukaan riittävällä määrällä vapaapäiviä.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on hylännyt poikkeuslupahakemuksen. Kysymys ei ollut laadultaan sellaisesta työstä, johon lupa voidaan myöntää. Työtä ei tehdä vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön. Aluehallintoviraston mukaan päiväaika sijoittuvassa lepoajassa on kysymys työn normaalista tauottamisesta. Yöaikana henkilöstöllä on vastuu lapsista ja nuorista koko ajan, vaikka heillä on mahdollisuus lepoon. Vaikka työnantaja ei ole määrännyt työvuoron ajalle kaikkiin kellonaikoihin sijoitettavia tehtäviä, on työsuoritusta pidettävä keskeytymättömänä. Edelleen aluehallintovirasto toi esille, että lupaharkinta perustuu objektiivisesti arvioitavaan työn laatuun eikä tätä vaatimusta voida sivuuttaa esimerkiksi asiakkaiden tarpeilla.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet:

X Oy on vaatinut, että työneuvosto myöntää poikkeusluvan alkuperäisen hakemuksen mukaan. Yhtiöllä on ollut hakemuksen mukainen työaika käytössä useamman vuoden ajan Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämällä poikkeusluvalla. Työolot ja -ajat eivät ole muuttuneet verrattuna aiempien lupien voimassaoloaikaan, joten lupa tulisi edelleen myöntää. Yhtiö kiinnittää huomiota hallintoviranomaisen velvollisuuteen antaa ennakoitavissa olevia ja johdonmukaisia päätöksiä. Kysymys on työntekijästä lähtöisin olevasta hakemuksesta, mikä pitäisi ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Asianosaisen kuuleminen:

Työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain (400/2004) 10 §:n mukaan työnantajan on varattava ennen aluehallintoviraston päätöstä työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sitovan työehtosopimuksen perusteella valitulle asianomaiselle luottamusmiehelle tai työsopimuslain (55/2001) 13 luvun 3 §:ssä tarkoitetulle luottamusvaltuutetulle mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa joko suullisesti tai kirjallisesti. Jollei työpaikalla ole luottamusmiestä tai luottamusvaltuutettua, kuulemismahdollisuus on varattava työsuojeluvalluutetulle, ja jollei tätäkään ole, kuulemismahdollisuus on varattava kullekin työntekijälle, jota päätös koskee.

X Oy on kuullut työntekijää, jota lupahakemus koskee ja hän on puoltanut poikkeuslupahakemusta. Työneuvosto ei ole katsonut tarpeelliseksi kuulla mainittua työntekijää uudelleen oikaisuvaatimuvaiheessa.

Työneuvoston päätös:

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Päätöksen perustelut:

Työaikalain (605/1996) 6 §:n mukaan säännöllinen työaika tulee järjestää enintään kahdeksaksi tunniksi vuorokaudessa ja keskimäärin enintään 40 tunniksi viikossa. Saman lain 14 §:n (1518/2009) 1 momentissa on kuitenkin säädetty mahdollisuudesta poiketa näistä rajoituksista aluehallintoviraston myöntämällä luvalla. Poikkeuslupa voidaan myöntää kuitenkin vain, jos työ on laadultaan sellaista, että sitä suoritetaan vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön.

Työneuvosto on viime vuosina käsitellyt useita vastaavia perhe- ja pienryhmäkoteja koskevia oikaisuvaatimuksia. Osasta niistä on valitettu työtuomioistuimeen, joka on pysyttänyt työneuvoston päätökset. Mainituissa ratkaisuissa on katsottu, että työvuoron aikaisista lepojakoista huolimatta kysymyksessä on katsottava olevan keskeytymätön työsuoritus (ks. mm. työneuvoston päätökset 13/2017 ja 9/2016 sekä työtuomioistuimen päätökset TT 2016:105 ja TT 2016:106). Näiden ratkaisujen mukaan työtä perhekodissa ei voida säännönmukaisuutensa ja siihen käytettävän ajan pituuden vuoksi pitää vain aika ajoin työvuoron kuluessa suoritettavana. Tältä osin työneuvoston käytäntö on ollut johdonmukainen. Myöskään nyt käsillä olevassa tapauksessa oikaisuvaatimuksen kohteena oleva työ ei laatunsa puolesta täytä poikkeuslupan myöntämiseksi työaikalain 14 §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Näin ollen asiassa ei ole perusteita muuttaa aluehallintoviraston tekemää hylkäävää päätöstä.

X Oy on vedonnut siihen, että sillä on ollut vastaava poikkeuslupa myönnettynä useamman vuoden ajan. Asiakkaan on yhtiön mukaan voitava luottaa viranomaisen toiminnan johdonmukaisuuteen ja päätösten ennakoitavuuteen. Edelleen yhtiö on tuonut esille sen, että toiveen luvan mukaiseen työaikaan on esittänyt työntekijä, mikä pitäisi ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Työneuvosto korostaa, että lupaharkinnan on aina perustuttava objektiivisesti arvioitavaan työn laatuun, eikä tätä edellytystä voida sivuuttaa esimerkiksi henkilöstön käsityksillä haetun työaikajärjestelyn tarpeellisuudesta tai sopivuudesta.

Aiemmin myönnetty poikkeuslupa ei myöskään sellaisenaan johda siihen, että lupa olisi jatkossakin myönnettävä. Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan X Oy:llä on ollut aikaisemmin Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämä poikkeuslupa. Sen mukaan (Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös ESAVI/20170/04.07.02/2014) näyttää siltä, että ratkaisu aluehallintovirastossa on

perustettu vain työnantajan ja työntekijän ilmoitukseen työn luonteesta kaikkia yksityiskohtia tarkemmin selvittämättä.

Kaikki työaikalaisissa tarkoitettut poikkeuslupa-asiat keskitettiin 1.1.2016 lukien Lounais-Suomen aluehallintovirastolle, joten oikaisuvaatimuksen kohteena olevan lupahakemuksen on käsitellyt eri aluehallintovirasto kuin aiemmin. Asioiden keskittämällä on pyritty yhdenmukaistamaan lupakäytäntöä, mikä on saattanut johtaa siihen, että hakija ei ole enää saanut lupaa, joka sillä on ollut aiemmin.

Kuten jo edellä tuli ilmi, Etelä-Suomen aluehallintovirasto näyttää myöntäneen luvan aiemmin selvittämättä työaikalain 14 §:n 1 momentissa vaaditun aika ajoin -kriteerin täyttymistä. Mainittu edellytys on ollut työaikalaisissa pitkään eikä sen tulkinta ole muuttunut.

Poikkeusluvan hakijalle on voinut syntyä perusteltu odotus siitä, että Lounais-Suomen aluehallintovirasto ei uutena lupaviranomaisena arvioi luvan myöntämisen edellytyksiä eri tavalla kuin Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Tämä ei kuitenkaan johda siihen, että Lounais-Suomen aluehallintovirastolla ei olisi ollut oikeutta tulkita luvan myöntämisen edellytyksiä työaikalaisissa edellytetyin tavoin ja että se olisi sidottu Etelä-Suomen aluehallintoviraston lupakäytäntöön.

Sovelletut lainkohdat:

Työaikalain 14 §:n (1518/2009) 1 mom.

Päätös on yksimielinen ja se perustuu puheenjohtaja Pärnäsen sekä jäsenten Meklin, Niittylä, Romo ja Teronen mielipiteeseen.